

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTANBUL KALKINMA AJANSI
2015 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2016

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	7
7.	EKLER.....	34

KISALTMALAR

DMO: Devlet Malzeme Ofisi Genel M¼d¼rl¼g¼

İSTKA: İstanbul Kalkınma Ajansı

KDV: Katma Değer Vergisi

YPK: Yüksek Planlama Kurulu

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

İstanbul Kalkınma Ajansı, muhasebe işlemlerini 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre hazırlamaktadır.

Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Bilanço yılsonlarında, Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu ve Mizan ise aylık dönemler halinde muhasebe tarafından üretilmektedir. Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu üçer aylık dönemler itibariyle Kurum'un internet sitesinde yayımlanmaktadır. Mizanlar ise üçer aylık dönemler itibariyle Kamu Hesapları Bilgi Sistemi içinde yer alan Genel Yönetim Mali İstatistikleri Uygulaması bölümüne girilmektedir.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 22'nci ve devamı maddelerine göre bütçe taslağı çalışma programı ile birlikte Ağustos ayında Yönetim Kuruluna sunulmakta ve Yönetim Kurulu tarafından kabul edildikten sonra Eylül ayında Kalkınma Bakanlığına gönderilmekte, Bakanlık da Aralık ayında bütçe ile ilgili görüşünü bildirmektedir.

Ajansın 2015 yılı bütçe uygulama sonuçları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Bütçe Gideri Uygulama Sonuçları

GİDER KALEMLERİ	TAHMİN EDİLEN MİKTAR (A) (TL)	2015 YILI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI (B) (TL)	ORAN (%) (B/A)	GİDER KALEMİNİN GERÇEKLEŞEN BÜTÇE İÇİNDEKİ ORANI (%)
1.GENEL HİZMETLER	32.377.169,98	9.257.133,09	28,59	23,52
1.1.GENEL YÖNETİM HİZMETLERİ	10.450.194,00	8.243.307,67	78,88	20,95
1.2.İZLEME DEĞERLENDİRME	773.000,00	78.453,76	10,15	0,20
1.3.PLAN, PROGRAM ve PROJE HİZMETLERİ	3.408.000,00	646.427,146	18,97	1,64
1.4.ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	1.054.000,00	0,00	0,00	0,00
1.5.TANITIM VE EĞİTİM HİZMETLERİ	16.691.975,98	288.944,51	1,73	0,73
2.PROJE VE FAALİYET DESTEKLEME HİZMETLERİ	375.230.041,00	30.097.067,70 (*)	8,02	76,48
2.1.DOĞRUDAN FİNANSMAN DESTEKLERİ	372.730.041,00	29.907.647,88	8,02	75,99
2.4. TEKNİK DESTEKLER	2.500.000,00	189.419,82	7,58	0,48
TOPLAM	407.607.210,98	39.354.200,79	9,65	100,00

(*) Ayrıca Proje ve Faaliyet Destekleme Hizmetleri kapsamında 94.477.275 TL tutarında avans niteliğinde ön ödeme yapılmış olup bu rakam kapanmamış avans olup henüz bütçe gideri olarak gerçekleşmediğinden tabloda gösterilmemiştir.

Ajansının 2015 yılı gider bütçe tahmini 407.607.210,98 TL, 2015 yılı bütçe uygulama sonucu 39.354.200,79 TL'dir. Bu tutarın 9.257.133,086 TL'lik kısmı (gerçekleşen bütçe giderinin yaklaşık %23,52'si) Genel Hizmetler için; 30.097.067,70 TL'lik kısmı (gerçekleşen bütçe giderinin yaklaşık % 76,48'i) Proje ve Faaliyet Destekleme Hizmetleri için harcanmıştır.

Tablo 2: Bütçe Geliri Uygulama Sonuçları

GELİR KALEMLERİ	TAHMİN EDİLEN MİKTAR (TL)	2015 BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI %
1.MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDEN AKTARILACAK PAYLAR	9.593.151,00	10.910.047,00	113,73
2.İL ÖZEL İDARELERİNDEN AKTARILACAK PAYLAR	0,00	0,00	0,00
3.BELEDİYELERDEN AKTARILACAK PAYLAR	73.162.730,03	53.952.561,34	73,74
4.SANAYİ VE TİCARET ODALARINDAN AKTARILACAK PAYLAR	968.580,57	2.720.769,04	280,90
5.AVRUPA BİRLİĞİ VE DİĞER ULUSLARARASI FONLARDAN SAĞLANAN KAYNAKLAR	0,00	0,00	0,00
6.FAALİYET GELİRLERİ	7.000.000,00	15.811.282,25	225,88
7.BAĞIŞ VE YARDIMLAR	0,00	0,00	0,00
8.GEÇMİŞ YIL GELİRLERİNDEN ALACAKLAR	155.544.322,35	7.981.853,72	5,13
TOPLAM	246.268.783,95	91.376.513,35	37,10
BİR ÖNCEKİ YILDAN DEVREDEN NAKİT*	161.338.427,03	161.338.427,03	100,00
	407.607.210,98	252.714.940,38	62,00

(*) Ajansın önceki yıllardan devreden banka nakit mevcudu

Ajans'ın 2015 yılı gelir bütçesine 2014 yılından 161.338.427 TL nakit (banka ve tahvil senet hesabı) devri gerçekleşmiştir. 2015 yılında Ajans'a merkezi yönetim bütçesinden 10.910.047,00 TL, belediyelerden 53.952.561,34 TL, sanayi ve ticaret odalarından 2.720.769,04 TL pay aktarılmıştır. Geçmiş dönem alacaklarından 7.981.853,72 TL tahsil edilmiştir ve buna ilave olarak 15.811.282,25 TL tahakkuk eden faiz gelirleriyle birlikte 2015 yılı gerçekleşen gelirler toplamı 91.376.513,35 TL'dir.

Ajans'ın 2015 yılı sonunda 2016 yılı bütçesine 183.611.734,70 TL nakit (banka ve tahvil senet hesabı) devri gerçekleşmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'' ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye defteri.
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilecektir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere

uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Belediye Katkı Paylarının Kaydedildiği Muhasebe Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtmaması

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun “Gelirler ve yönetilecek fonlar” başlıklı 19’uncu maddesinin “d” bendinde belediyelerin paylarına ilişkin düzenlemeyi içermektedir. Bu bentte aynen:

“d) Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir (09.09.2011 tarih 28049 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2011/2168 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile belediyelerin kalkınma ajanslarına aktaracakları bütçe katkı payı oranı yüzde birden binde beşe düşürülmüştür.) oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.” ifadelerine yer verilmiştir.

Aynı maddede, yerel yönetimlerden aktarılacak payların, ilgili idare ve kuruluşlar tarafından haziran ayının sonuna kadar ajans hesabına aktarılması, süresi içerisinde aktarılmadığı takdirde, bu idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden ayrılan paydan ilgisine göre Maliye Bakanlığı ve/veya İller Bankasıyla kesinti yapılarak ilgili ajans hesabına aktarılacağı hüküm altına alınmıştır.

5449 sayılı Kanun’un “Bilgi Toplama” başlıklı 6’ncı maddesinde; ajansların, görevleri kapsamında gerekli gördüğü bilgileri kurum ve kuruluşlardan istemeye yetkili oldukları, kendilerinden bilgi istenilenlerin bu bilgileri zamanında vermekle yükümlü oldukları ifade edilmektedir.

Ajans tarafından pay yatırma zorunluluğu olan kurumların tamamına resmi yazı yazılması ve katkı payı hesaplarının yapılarak gerekli belgelerle birlikte Ajansa iletilmesi talep edilmesine rağmen bazı belediyelerin pay hesabına ilişkin gerekli mali verileri göndermedikleri görülmüştür.

Ajans gelir bütçesi hazırlanırken bazı belediyelerin bütçelerine ait gerçek durumu yansıtan mali veriler temin edilemediğinden eldeki mevcut veriler güncellenerek Ajans gelir

tahminleri yapılmaya çalışılmaktadır. Dolayısıyla, bütçe gelir kesin hesap cetvelleri temin edilmeyen kurumlardan olan alacak tutarları eski veri üzerinden hesaplara alındığından 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı gerçek durumu tam olarak yansıtmamakta ve bu durum mali tabloları olumsuz etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; 39 ilçe belediyesinden 2015 yılı katkı paylarının hesabına esas olmak üzere 2013 yılı kesin hesapları 07.08.2014 tarihinde resmi yazı ile talep edildiği, cevap vermeyen 10 ilçe belediyesine konu 03.11.2014 tarihinde tekrar bildirildiği, buna rağmen 3 ilçe belediyesinin yazılarına cevap vermediği ve kesin hesaplarını göndermediği, 5449 sayılı Kanunun Bilgi Toplama başlıklı 6'ncı maddesinde "Ajans, görevleri kapsamında gerekli gördüğü bilgileri kurum ve kuruluşlardan istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenilenler bu bilgileri zamanında vermekle yükümlüdür." denilmesine rağmen maddenin bir yaptırımının bulunmadığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulgu konusu edilen hususla ilgili asıl sorumluluğun kanun maddesinde geçen paydaşlarda (Belediye, İl Özel İdaresi ile Ticaret ve Sanayi Odaları) olduğu, mevzuattan kaynaklanan boşluklar nedeniyle talep edilen yılsonu tablolarının gönderilmemesi halinde ajansların herhangi bir yaptırım yetkisinin olmadığı göz önünde bulundurulduğundan konunun 5449 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yürütülmesini teminen ilgili Bakanlığa yazılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 2: Personel Hizmet Sözleşmelerinin "Net Tutar" Üzerinden Yapılması Nedeniyle Gelir Vergisinin Kurum Bütçesinden Ödenmesi

Kurum çalışanları ile idare arasında yapılan hizmet sözleşmelerinin net tutar üzerinden imzalandığı ve bunun sonucunda, gelir vergisi dilim artışları nedeniyle oluşan ve çalışanlar tarafından ödenmesi gereken vergi yükünün kamu idaresi üzerinde kaldığı tespit edilmiştir.

Anayasa'nın vergi ödevinin düzenlendiği 73'üncü maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükününü adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya

kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir.” denilmektedir.

Anayasanın 73'üncü maddesi herkesin, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlü olduğunu, vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği veya kaldırılacağını ifade etmektedir. Herkes malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür ve vergi yükümlülüğüne ilişkin düzenlemelerin konulması, değiştirilmesi veya kaldırılması ancak kanun ile mümkündür.

Ajans personelinin nitelik, statü ve haklarının düzenlendiği 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesinin altıncı fıkrasında personelin ücret ve gündelikleri ile diğer mali ve sosyal haklarının alt ve üst limitlerinin Yüksek Planlama Kurulu kararıyla tespit edileceği belirtilmiştir. Bu yetkiye istinaden YPK'nın 28.05.2014 tarih ve 2014/8 no.lu kararında ajans personeline ödenecek ücretlerin alt ve üst limitleri “net” olarak belirlenmiştir.

YPK'nın ücretlerin alt ve üst limitlerini “net” olarak belirleme kararı vergi yükünün kamu idaresinin üzerinde kalmasına ve yukarıda belirtilen Anayasa hükümleriyle de çelişen bir duruma neden olmuştur.

2015 yılında düzenlenen maaş bordroları incelendiğinde; çalışanların gelir vergisi matrahının artışı nedeniyle daha yüksek vergi dilimine girdiği durumda verginin artmasından dolayı ücretlerinde düşüş meydana gelmesi gerekirken, imzalanan hizmet sözleşmelerin de ücretlerin net tutar olarak belirtilmesi sebebiyle ödenen brüt ücretler artırıldığı ve personele ödenen ücretin sabit kaldığı görülmektedir.

Brüt tutar üzerinden bağtlanan diğer çalışanların ücretleri, gelir vergisi dilimi yükselmesi nedeniyle (ödedikleri daha fazla gelir vergisi nedeniyle) yılsonuna doğru azalırken, Ajans çalışanları ile net tutar üzerinden sözleşme yapıldığından ücretleri değişmemektedir. Ajans personelinin brüt maaş tutarları (vergi dilimi yükselmesi nedeniyle oluşan gelir vergisi artışı kadar) yükseltilmekte ve maaşlarında yılbaşından yılsonuna kadar herhangi bir düşüş olmamaktadır. Bu nedenle vergi dilimi yükselmesi nedeniyle oluşan gelir vergisi farkı (brüt maaş tutarı artırılmak suretiyle) idarenin üzerinde kalmaktadır. Personel

tarafından ödemesi gereken vergi Ajans tarafından karşılanmaktadır.

Bu durum Anayasa'da öngörülen, herkesin kanun önünde eşit vergi yükümlüsü olması anlamına gelen "verginin eşitliği", "malî güce göre ödenmesi" ve "herkesin vergi ödemesi" ilkeleriyle de çelişmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Mevcut ücret politikasının; Gelir Vergisi Kanununun1 inci maddesindeki tanıma uygun olarak ajans personelinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazançların safi tutarı üzerinden vergi ödediği, işbu vergiyi personel adına sorumlu sıfatıyla vergi dairesine yatırıldığı, Ajans personelinin gelirinin Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesindeki esas tarife üzerinden vergilendirildiği dolayısıyla vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır ilkesi ile çelişmediği, personelin meri vergi kanunlarına tabi olduğu ve sözleşmede bunun aksi düzenlenmiş olmadığını dolayısıyla vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır ilkesi ile çelişmez olduğunu, personele farklı vergi oranları uygulanmadığı dolayısıyla vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir ilkesi ile de çelişmez olduğunu ifade etmiştir. Bunlara ek olarak Anayasanın 48'inci maddesindeki sözleşme serbestisi ilkesini de vurgulamışlardır.

Sonuç olarak 5449 sayılı Kanun'da, Yüksek Planlama Kurulu'na ajans personelinin mali haklarına ilişkin üst ve alt limitleri belirleme yetkisi verilirken, bunun "net" veya "brüt" olarak belirlenmesi konusunda açık bir yetki tanımlanmamıştır. Kanunun uygulanması açısından bu boşluk anayasa, kanun ve içtihatlar dikkate alınarak doldurulacaktır.

Bilindiği üzere "yasama yetkisinin genelliği ilkesine" göre, anayasaya aykırı olmamak şartıyla her konu kanunla düzenlenebilmektedir. Ancak bu düzenleme yetkisinin sınırını temel anayasal ilkeler oluşturmaktadır.

Anayasa'nın 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında, "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir*" denilerek eşitlik ilkesi ortaya konmaktadır. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir.

Vergi ödevinin düzenlendiği Anayasa'nın 73'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür." denilerek vergi ödevi ile mali güç arasında bir denge öngörülmüştür.

Anayasa'nın 10'uncu maddesinin 1'inci fıkrası ile 73'üncü maddesinin 1'inci fıkrası birlikte değerlendirildiğinde, vergi ödemek bakımından herkese kanun önünde eşit davranılacak vergi yükümlülüğü bakımından dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebepler farklı muamele için gerekçe olamayacaktır. Literatürde "verginin genelliği ilkesi" olarak ifade edilen bu ilke ile vergi yükünün adil bir biçimde ülkedeki bütün gerçek ve tüzel kişilere yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Bu ilke vergi muafiyet ve istisnalarına izin verilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Ekonomik, sosyal ve kültürel nedenler ile sağlık politikası veya vergi tekniğine ilişkin başka motiflerin zorunlu kıldığı ölçüde vergi farklılaştırmalarına gidilebilir. Ancak bu muafiyet ve istisnalar Anayasanın diğer hükümlerine dayanmalıdır.

Ajans personeli ücretlerinin alt ve üst limitleri, YPK tarafından 2006 tarihinden itibaren alınan her kararla "net" olarak belirlenmiş ve bu şekliyle ajans personeli ile diğer kamu çalışanları arasında vergi yükleri açısından, yukarıda açıklanan Anayasa'nın vergileme ilkeleri ile çelişecek şekilde farklılık yaratılmış ve ajans personelinin vergi yükü kamu idaresi üzerinde bırakılmıştır.

Kamu idaresi cevabındaki, Ajans personelinin iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edildiği; İş Kanunu'nda net ücret üzerinden sözleşme yapmayı yasaklayıcı ya da sınırlayıcı bir düzenleme mevcut olmadığı yönündeki ifade, yukarıda açıklanan Anayasa hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde; kamuda memur ve işçi olarak çalışan diğer personel üzerindeki vergi yükünün gelire bağlı olarak artması gerçeği karşısında, sadece Ajans'ta çalışan personel için vergi yükü ortadan kaldırılması ve bu yükün kamu idaresine yüklenilmesi anlamına gelmektedir ki bu durum da, Anayasa'daki verginin eşitliği ve adaletli dağıtımını ilkeleriyle uyummamaktadır.

Her ne kadar ajanslar YPK kararı uyarınca bu ödemeleri yapmakta iseler de; yukarıda belirtilen nedenlerle, gelir vergisi dilim artışları nedeniyle oluşan ve çalışanlar tarafından ödenmesi gereken vergi yükünün kamu idaresinin üzerinde kalmasının, kamunun vergi yükümlüsü olması gibi bir sonuç doğurması yanında, Anayasaya göre vergi ödemek bakımından herkesin kanunlar önünde eşit olduğu prensibine de aykırı bir durum oluşturduğu kanaatine varıldığından, konunun TBMM'nin dikkatine sunulmasının uygun olacağı

düşünülmektedir.

BULGU 3: Ajans Personeline Yapılan Ödemelerin Mevzuatta Belirtilen Üst Limiti Aşması

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesi ile ajans personelinin statü ve hakları ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

İlgili Kanun'un "*Ajans personelinin nitelik, statü ve hakları*" başlıklı 18'inci maddesinde:

"Ajans hizmetleri, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütülür.

...

Genel sekreter ile diğer personelin ücret ve gündelikleri ile diğer malî ve sosyal hakları Yüksek Planlama Kurulu kararıyla tespit edilen alt ve üst limitleri geçmemek üzere yönetim kurulunca belirlenir.

... "

denilmektedir.

28.05.2014 tarih ve 2014/8 nolu "*2014 Yılı İçin Kalkınma Ajanslarına Kullandırılacak Transfer Ödeneklerinin Belirlenmesine ve Bazı Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar*" başlıklı Yüksek Planlama Kurulu Kararınının 3'üncü maddesinde;

"... 15.01.2012 tarihinden önce kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin aylık net ücretlerinin alt ve üst limitleri 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aşağıda belirtildiği şekliyle yeniden tespit edilmiştir. Söz konusu tespit, kamu görevlilerinin mali haklarında yapılan artışlar dikkate alınmıştır. Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten sonra kamu görevlilerinin mali haklarında yapılacak artışlar, söz konusu alt ve üst limitler hakkında da aynı şekilde ve herhangi bir işleme gerek kalmaksızın uygulanacaktır."

Personelin Unvanı	En Düşük (TL)	En Yüksek (TL)
<i>Genel Sekreter</i>	6.825	8.400
<i>Çalışma Birimi Başkanı</i>	4.725	6.300
<i>İç Denetçi</i>	4.725	6.300
<i>Hukuk Müşavirliği Hizmetinden Sorumlu Personel</i>	4.725	6.300
<i>Uzman Personel</i>	3.850	4.950
<i>Destek Personeli</i>	2.100	2.700

denilmekte olup

4'üncü maddesinde de;

“15.01.2012 tarihinden itibaren kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin mali ve sosyal hakları bakımından; alt limit olarak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 10.09.2012 tarihli ve 2012/3739 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının ilgili hükümlerinde belirtilen mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar (emsal kadrolara tanınan doğum, ölüm, giyecek ve yiyecek yardımları ile aile yardımı ödeneği ve yabancı dil tazminatı gibi) toplamının yüzde doksanı, üst limit olarak ise anılan mali haklar ile sosyal hak ve yardımlar toplamı esas alınır. Söz konusu hak ve yardımlardan yararlanma koşulları ve yararlanmaya ilişkin usuller konusunda, emsal kadrolar için uygulanan esaslar geçerlidir. Bu hüküm 15.01.2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere uygulanır.”

hükmü yer almaktadır.

Buna göre YPK' nın 3'üncü maddesi ile 15.01.2012 tarihinden önce Ajansta istihdam edilen personele, 4'üncü maddesi ile de 15.01.2012 tarihinden sonra istihdam edilen (mali haklar ile sosyal hak ve yardımları 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişiklik yapılan 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen) personele ilişkin alt ve üst limitler belirlenmiştir.

Aynı Kararın 7'inci maddesinde ise aynen:

“28.08.2006 tarihli ve 2006/59 sayılı Yüksek Planlama Kurulu kararının 5'inci maddesi, “Kalkınma ajansları personeline her ne ad altında olursa olsun ödenecek mali haklar ile sosyal hak ve yardımların toplamı, Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen mali haklar ile sosyal hak ve yardımların üst limitini aşamaz.” şeklinde değiştirilmiştir.”

denilerek, her ne ad altında olursa olsun ödenecek mali haklar ile sosyal hak ve yardımların toplamının Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen üst limiti aşamayacağı vurgulanmıştır.

Kaldı ki, Kalkınma Bakanlığının Ağustos 2014 yılında hazırlayarak tüm ajanslara gönderdiği 2015 Çalışma Programı ve Bütçe Usul ve Esaslarının, ücret, mali, sosyal haklar ve gündeliklerin düzenlendiği “Kurumsallaşma” başlıklı 3üncü bölümünde;

“28.05.2014 YPK Kararının 7. maddesi uyarınca, kalkınma ajanslarında 15.01.2012 tarihinden önce istihdam edilmiş personele Yönetim Kurullarınca ajans personeline her ne ad altında olursa olsun yapılacak ödemelerin (ücret, performans ödemesi, ikramiye vb.) yıllık toplamları YPK kararında belirtilen aylık tavan ücretin 12 katını geçemez.” denilerek üst limite uyulması teyit edilmiştir.

2015 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi sırasında; ajans çalışanlarına ödenmekte olan ücretlere ilaveten ikramiye, ilave tediye, aile ve çocuk yardımı, yakıt yardımı, yemek yardımı, bayram harçlığı ve eğitim yardım vb. adlar altında ödeme yapıldığı, bu ödemeler ile birlikte ücretlerin 12 aylık toplamının, ilgili Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen üst limiti aştığı tespit edilmiştir.

Ajans personeline Yüksek Planlama Kurulu kararlarını ortadan kaldıracak şekilde ödeme yapılması 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun’un 18’inci maddesindeki düzenlemeye açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; 6772 sayılı Kanunda Devlet ve ona bağlı müesseselerde çalışan ve işçi statüsüne sahip kimselere her yıl için birer aylık istihkakları tutarında ilave tediye yapılacağı; buna ilaveten Bakanlar Kurulu kararı ile bir aylık daha ilave tediye yapılacağı hüküm altına alındığı, Anayasa Mahkemesinin 23.02.2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2007/91 sayılı kararıyla kamu tüzel kişi oldukları teyit edilen kalkınma ajanslarının çalışanlarının işçi statüsünde oldukları, 5449 sayılı Kanununun 18 inci maddesi ile de bunun sabit olduğu, ajans çalışanlarının 6772 sayılı Kanun kapsamında ilave tediye haklarının bulunduğu, çalışanlarla ajans arasında ihtilaf konusu olan ilave tediyeler için yargı kararlarının bulunduğu, 5449 sayılı Kanunun personelin sosyal ve mali haklarıyla ilgili olarak düzenleme yetkisi verdiği YPK kararlarının gerek 4857 sayılı İş Kanununa ve gerekse 6772 sayılı Kanuna aykırı olmayacağı ya da bu kanunlarla çalışanlara sağlanan hakların YPK

kararlarıyla kaldırılamayacağı veya sınırlandırılmayacağı, aile ve çocuk yardımı, yakıt yardımı, yemek yardımı, bayram harçlığı ve eğitim yardım vb. ödemelerin yine TİS kapsamında yapıldığı, Anayasanın 53 üncü maddesi toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkını düzenlediği, buna göre işçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahip olduğunu, YPK kararında belirlenen alt ve üst limitler esas ücretin tespitinde geçerli olduğunu; bu kararlar çalışanlara sair kanunlarla sağlanan fayda ve yararların engellenmesine veya sınırlandırılmasına teşmil edilemeyeceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Ajans çalışanlarına İş Kanunu ve sair mevzuattan doğan yan mali haklarla birlikte yapılan ödemeler toplamının, ilgili Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen üst limiti aştığı belirtilmişse de bu hakların idari nitelikteki bir kararla (YPK), bertarafının mümkün olamayacağı ve hukuka uygun olduğu, bu itibarla Ajansta mevzuata aykırı personel ücreti ödemesinin söz konusu olmadığı ve tanınan tüm hakların, mevzuat ve kesinleşmiş yargı kararlarına dayandığı ifade edilmiştir.

5449 sayılı Kalkınma Ajansları Kuruluşu Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesi uyarınca Ajans genel sekreteri ile diğer personel iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilmektedir. Kesinleşen Yargıtay kararları gereğince 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilen ajans genel sekreteri ile diğer personel 6772 Sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yer almakta ve ilave tediye almaktadır. Ayrıca Ajans personeli 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamında yer almakta ve Yüksek Hakem Kurulu'nun vermiş olduğu kararlar ile de ilave tediye çocuk yardımı ve yakıt yardımı gibi toplu iş sözleşmesinden kaynaklı ödemeleri almaktadır.

Ajans personeline yapılan ödemeler 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun, 4857 sayılı İş Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve 6772 Sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkında Kanun gereğince yapılmaktadır.

5449 sayılı Kalkınma Ajansları Kuruluşu Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesi ile ajans personelinin ücret ve gündelikleri ile diğer malî ve sosyal hakları Yüksek Planlama Kurulu kararıyla tespit edileceği hüküm altına alınmıştır. Bulgumuzda da açıkça belirtildiği üzere 28.05.2014 tarih ve 2014/8 nolu Yüksek Planlama

Kurulu kararında; Kalkınma Ajansları personeline her ne ad altında olursa olsun ödenecek mali haklar ile sosyal hak ve yardımların toplamı, Yüksek Planlama Kurulu kararlarında belirtilen mali haklar ile sosyal hak ve yardımların üst limitini aşamayacağı açıkça ifade edilmiştir.

Ajans personeline yapılan ödemelerin 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun, 4857 sayılı İş Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve 6772 Sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkında Kanun gereğince olması ve sayılan bu mevzuattaki hükümler (ajans personeline tanınan ikramiye ilave tediye, aile ve çocuk yardımı, yemek yardımı, yakıt yardımı, bayram harçlığı, ve eğitim yardımı vb.) Yüksek Planlama Kurulu Kararında belirlenen alt ve üst limitlerin uygulanabilirliğinin ortadan kaldırmaktadır. Çünkü Yüksek Planlama Kurulu Kararı diğer mevzuatların uygulanmasını önleyememekte ve mevzuat gereği yapılmak zorunda olunan diğer ödemeler ile birlikte (ikramiye ilave tediye, aile ve çocuk yardımı, yemek yardımı, yakıt yardımı, bayram harçlığı, ve eğitim yardımı vb.) Kurul tarafından belirlenen alt ve üst limitler aşılmaktadır.

Dolayısıyla bu durumun ortadan kaldırılması için YPK kararının yukarıda sayılan mevzuatlarda ajans personeline tanınan hakları da kapsayacak şekilde düzenlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 4: Personele Cep Telefonu Tahsis Edilmesi ve Abonelik Bedellerinin Ajans Bütçesinden Ödenmesi

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tasarruf Tedbirleri İle İlgili 2007/3 Sayılı Başbakanlık Genelgesinin “Kapsam” başlıklı bölümünde;

“..... diğer tüm kamu kurum ve kuruluşları (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile TBMM Genel Sekreterliği hariç) kendi bütçeleri veya tasarruflarındaki diğer kaynaklardan yapacakları yurt içi ve yurt dışı harcamaları ile resmi taşıtların kullanılmasında aşağıdaki tedbirlere uyacaklardır.” denilmektedir.

Anılan Genelgenin “Haberleşme Giderleri” başlıklı bölümünde;

“Cep telefonları sadece EK-II cetvelin 1’inci sırasında belirtilen makam ve hizmetler ile 2’nci sırasında yer alan makamlar için tahsis edilebilecektir. Ancak, II sayılı cetvelin 2 nci sırasındaki makamlar dışında, zorunlu görülen hizmetler için cep telefonu tahsisi bağlı veya ilgili/ilişkili Bakan onayı ile yapılabilecektir.

Yıllık cep telefonu görüşme ücreti limitleri, anılan cetvelin 1’inci sırasındaki makamlar için limitsiz; 2’nci sırasındaki makamlar için ise, ilgili makama atanan kişiye, içinde bulunulan yılın ocak ayında ödenen net maaş tutarı kadar olacaktır.” denilmektedir.

Genelgenin EK-II cetvelinde cep telefonu kullanabilecek olan personel tek tek sayılmıştır. Genelge hükmü uyarınca, Genel Sekreter dışında Ajans’ta başka bir personel için cep telefonu tahsisi, abonelik bedeli veya konuşma ücretinin ödenmesi mümkün değildir.

Anılan Başbakanlık Genelgesinde, zorunlu görülen hizmetlerde bulunanlara cep telefonunun, sadece ilgili Bakanın onayı ile tahsis edileceği belirtilmiş olup, zorunlu hizmetin ne olduğunun belirlenmesi konusunda takdir hakkı yine ilgili Bakanlara tanınmıştır.

Yapılan incelemede bazı ajans personeline cep telefonu tahsis edildiği ve konuşma bedellerinin bütçeden ödendiği tespit edilmiştir. Ajansta personele cep telefonu tahsis edilmesi ve konuşma bedellerinin bütçeden karşılanması yukarıda belirtilen genelge kapsamında mümkün değildir. Cep telefonu ve abonelik bedellerinin ajans bütçesinden karşılanması hususunda Başbakanlık Genelgesine uyulması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Ajansların kamu tüzel kişisi olmakla birlikte kuruluş kanununda düzenleme olmayan tüm hallerde özel hukuk hükümlerine göre hareket edebileceği gerek 5449 sayılı Kanunun 3 maddesi gerekse Anayasa Mahkemesinin yorumuyla da sabit olduğu, cep telefonu almak, abonelik giderlerini karşılamak hususu, kurumun amacına uygun gördüğü takdirde yönetim kurulunun ihtiyarında olduğu, Genelgeyle, Kanunun tanıdığı hareket serbestisinin sınırlanması mümkün olmadığı ve aksi durum yönetim kuruluna özel hukuk tüzel kişisi gibi hareket etme yetkisini veren maddeyi anlamsızlaştıracağı gibi, normlar hiyerarşisine ve hukuk devleti ilkesine de aykırı olduğunu ifade etmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında kalkınma ajanslarının Başbakanlık Genelgesi kapsamında olmadığı ifade edilmişse de; 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Tasarruf Tedbirleri İle İlgili 2007/3 Sayılı Başbakanlık

Genelgesinin “Kapsam” başlıklı bölümünde sayılan kamu kurumları ile diğer tüm kamu kurum ve kuruluşlarının yurt içi ve yurtdışı harcamalarında genelge kapsamında yer aldıkları açıkça ifade edilmiştir.

Yine kamu idaresi cevabında, ajanslar tarafından yürütülen faaliyetlerin normal bir kamu kuruluşu rutini dışında olduğu ifade edilmişse de, konu ajansların faaliyeti ile ilgili olmayıp personel harcamaları kapsamına girdiğinden ve ajanslar arasında uygulama birliği olmaması; örneğin, bazı kalkınma ajanslarının çalışan personelin tamamına cep telefonu tahsisi ettiği ve cep telefonu kullanım bedellerini ödediği, bazılarının ise farklı tutarlarda cep telefonu kullanım bedellerini ödediği, bazı ajansların ise bu tür tahsis ve ödemeleri yapmadığı görüldüğünden, yukarıda anılan Başbakanlık Genelgesi çerçevesinde ajans personeline cep telefonu tahsisi ve cep telefonu bedellerinin ajans bütçesinden ödenmesi hususunun, mali disiplinin sağlanması açısından yeniden değerlendirilmesi için ilgili Bakanlığa bildirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 5: 237 sayılı Taşıt Kanunu ve Diğer Mevzuat Hükümlerine Aykırı Olarak İki Adet Taşıt Alınması ve Tahsis Edilmesi

03.02.2015 tarih ve 58 nolu İstanbul Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Kararı ile Yönetim Kurulu Başkanlığı'na tahsis edilmek üzere iki adet taşıtın alınmasına karar verilmiştir. Karar üzerine “Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satınalma ve İhale Usul ve Esasları”nın 4 üncü maddesinin ikinci bendi uyarınca Volkswagen Passat ve Volkswagen Caravelle marka iki otomobilin Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden (DMO) temin edilmesi için başvurulmuş, ancak araçların temin edilememesi nedeniyle DMO'ne verilen avans 05.05.2015 tarihinde geri alınmıştır.

25.05.2015 tarihinde, DMO'nden alınamayan araçların piyasadan (Türkiye Distribütörü Doğu Otodan) alınmasına karar verilmiştir. Araçlar 29.05.2015 tarihinde Kesin Kabul Tutanağı düzenlenerek teslim alınmış ve 29.05.2015 tarihinde tutanakla İstanbul Valiliği İdari Hizmetler Şube Müdürlüğüne devredilmiştir. Bu iki taşıtın satın alımı ve devri sırasında 237 sayılı Taşıt Kanunu ve diğer mevzuat hükümlerine aykırı aşağıda belirtilen işlemler yapılmıştır.

a) 237 sayılı Taşıt Kanunu hükümlerine uygun olmayan şekilde Yönetim Kurulu Başkanlığının hizmetine araç tahsis kararı verilmiş ve valilik hizmetlerinde kullanılmak üzere iki adet hizmet aracı İstanbul Valiliğine teslim edilmiştir.

03.02.2015 tarih ve 58 nolu İstanbul Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Kararında

“ 3) Yönetim Kurulu Başkanlığı'na tahsis edilmek üzere 1 adet vip hafif ticari ve 1 adet binek taşıtın 2015 yılı bütçesi ilgili kaleminden anahtar teslim (tadilat dahil) 300.000 TL (üçyüzbin TL)'yi aşmayacak bedel ile mevzuata uygun olarak satın alma yolu ile temin edilmesine,” karar verilmiştir.

237 Sayılı Taşıt Kanununun 1'inci maddesinde “özel kanun ve kararnamelerle kurulan her çeşit banka ve teşekküller”in dolayısıyla kalkınma ajanslarının da bu kanuna tabi olduğu belirtilmiştir.

İlgili Kanunun “Taşıt Verilecekler” başlıklı 4'üncü maddesinde;

“Emirlerine ve zatlarına binek otomobili verilenler (1) sayılı cetvelde, makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtlar (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.” denilmektedir.

Kanununun eki 1 sayılı ve 2 sayılı cetvellerde sıralanan emirlerine ve zatlarına veya makamlarına binek otomobili verilenler listesi içinde “Kalkınma Ajansları Yönetim Kurulu veya Başkanı” makamı bulunmamaktadır. Bu nedenle alınmasına karar verilen bu taşıtların ancak Ajans hizmetlerinde kullanılmak üzere alınan hizmet aracı olması gerekir.

Ajans Yönetim Kurulu Kararı ile belli bir makamın veya kişinin emirlerine ve zatlarına veya hizmetine araç tahsisine karar verilmesi Taşıt Kanunu hükümlerine uygun değildir.

Bu karar uyarınca alınan iki araç 29.05.2015 tarihinde tutanakla Valilik Makamında kullanılmak üzere T.C. İstanbul Valiliği İdari Hizmetler Şube Müdürlüğüne devredilmiştir. Devir tarihinden itibaren araçlar tamamen Ajans kullanımından çıkmış olup herhangi bir Ajans hizmetinde kullanılmamıştır. Teslim edildiği tarihten itibaren taşıtların İstanbul Valiliğinde hangi amaçla kullanıldığı bilinmemektedir.

Ajans mülkiyetinde bulunan ve ajans hizmetlerinde kullanılması gereken araçların başka bir kurumun kullanımına tutanak ile bırakılması mevzuat hükümlerine uygun değildir.

b) 237 sayılı Taşıt Kanunu hükümleri uyarınca alınması gereken izinler olmadan taşıt alımı yapıldığı görülmüştür.

237 Sayılı Taşıt Kanununun 7'nci maddesinin; “Kurumların taşıt ihtiyaçlarını hizmet alımı suretiyle karşılamaları esastır. Bu şekilde temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen taşıtlar diğer yollarla edinilebilir.” hükmü uyarınca Ajans hizmetlerinde kullanılacak taşıt ihtiyacının öncelikle hizmet alımı yöntemiyle karşılanması gerekmektedir.

Ancak hizmet alımı yöntemiyle temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen taşıtların satın alınabilmesi için aşağıya aynen alınan Kanununun 10'uncu maddesi gereğince önceden izin alınması gerekmektedir.

“Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler ve döner sermayelerin yıl içinde her ne şekilde olursa olsun edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı yılı bütçe kanunlarına bağlı (T) işaretli cetvelde gösterilir.

Yukarıda sayılanlar dışında kalan kurum ve kuruluşlar tarafından bu Kanun gereğince taşıt edinilebilmesi, edinilecek taşıtın cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı gösterilmek suretiyle önceden alınmış Bakanlar Kurulu kararına bağlıdır. (Ek cümle: 3/7/2005-5393/85 md.) Ancak, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile mahallî idare birlikleri kendi meclislerinin kararı ile taşıt edinirler...”

İstanbul Kalkınma Ajansının, 237 Sayılı Taşıt Kanununun 10'uncu maddesi gereğince taşıt edinilebilmesi, edinilecek taşıtın cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı gösterilmek suretiyle alınmış bir Bakanlar Kurulu kararı bulunmadan bu iki taşıtı aldığı tespit edilmiştir.

c) İstanbul Kalkınma Ajansı bütçesinin taşıt alımları bütçe tertibinde ödenek bulunmamasına rağmen başka bir ödenek tertibinden taşıt alımı yapılmıştır

İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinin 06-01-04 ekonomik kodlu Taşıt Alımları bütçe tertibinde ödenek sıfır olarak belirlenmiştir. Bütçede taşıt alımı yapılması

hedeflenmemiştir. Ancak İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinde taşıt alımına ilişkin ödenek bulunmamasına rağmen 03-07-01-90 ekonomik kodlu “Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları” bütçe tertibinin ödeneğinden taşıt alımı yapılmıştır.

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Ödeneklerin kullanılması” başlıklı 29 uncu maddesinde

“ (1) Bütçe ödeneklerinin kullanılmasında aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

“a) Bütçe ödenekleri, nakit planlaması da dikkate alınarak, aylık olarak hazırlanacak ayrıntılı harcama programlarına göre kullanılır.

b) Bütçeyle verilen ödenekler, tahsis edildikleri amaç ve faaliyetler dışında kullanılamaz.

.....” hükmü yer almaktadır.

03-07-01-90 Ekonomik kodlu “Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları” bütçe tertibinden taşıt alımı yapılması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırıdır.

ç) 2015 yılı Bütçe Kanununun ile belirlenen satın alınacak taşıtların azami satın alma bedellerinin üzerinde bedelle taşıt alınmıştır.

237 Sayılı Taşıt Kanununun “Kurumların satın alacakları taşıtların bedeli” başlıklı 9 'uncu maddesinde

“Kurumların satın alacakları taşıtların azami satınalma bedelleri, her yıl bütçe kanunlarına bağlı cetvellerde gösterilir. Bu bedeller, orta sıklet ve vasati fiyatlar nazarı itibara alınmak suretiyle tesbit edilir” hükmü yer almaktadır.

2015 yılı Bütçe Kanununun “Bağlı cetveller” başlıklı 4'üncü maddesinin i bendinde

“i) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri”

2015 yılı Bütçe Kanununun eki T- Cetvelinde (Kurumların Satın Alacakları Taşıtların Azami Satın Alma Bedellerini Gösterir Cetvel) binek otomobil için azami satın alma bedelleri belirlenmiştir.

Sıra No	Taşıtın Cinsi	Azami Satın Alma Bedeli (TL)
1-a (*)	Binek otomobil	122.500
1-b (**)	Binek otomobil	135.000
2-	Binek otomobil	44.000
3-	Station-Wagon	46.000
4-	Arazi binek (En az 4, en fazla 8 kişilik)	78.500
5-	Minibüs (Sürücü dahil en fazla 17 kişilik)	71.000

(*) 237 sayılı Taşıtlar Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alan Makamlar ile Devlet Protokol Hizmetlerinde kullanılmak üzere Dışişleri Bakanlığınca satın alınacak taşıtlar için.

(**) 237 sayılı Taşıtlar Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alan ilk üç sıradaki Makamlar için.

NOT: 1- Bu cetvelde gösterilen azami fiyatlarda değişiklik yapmaya, bu bedelleri belirli makam ve hizmetler için farklı miktarlarda tespit etmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

2- Bu cetvelde belirlenen azami satın alma bedelleri, her türlü vergi öncesi bedellerdir.

İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından satın alınan Volkswagen Passat marka otomobil için her türlü vergi hariç 67.689,95 TL, Volkswagen Caravelle marka taşıtlar için her türlü vergi hariç 81.102,06 TL ödeme yapılmıştır. Bu tutarlar 2015 yılı Bütçe Kanununun ile belirlenen satın alınacak taşıtların azami satın alma bedeli olan 44.000 TL ve 71.000 TL'nin üzerinde bulunmaktadır.

d) 237 sayılı Taşıtlar Kanunu hükümleri aykırı olarak yabancı menşeli ve silindirik hacimleri yüksek taşıtlar alınmıştır.

237 Sayılı Taşıtlar Kanununun 10 uncu maddesinde;

“Bu Kanun kapsamında edinilecek taşıtların menşeli, silindirik hacimleri ve diğer

niteliklerini belirlemeye ve sınırlamalar getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.” denilmektedir.

Bakanlar Kurulu'nun 2/6/2014 tarihli ve 2014/6425 sayılı “237 Sayılı Taşıt Kanunu Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair Karar”ın birinci maddesinde;

“ (1) 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı Cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı Cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar ve idarelerin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebilir. Bunların dışında hibe dâhil her ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemez

(2) Birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silindir hacimleri 1.600 cc'yi geçemez.

(3) Yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtlar yabancı menşeli sayılır.

(4) Binek ve station-wagon dışındaki taşıtlar hakkında yukarıdaki sınırlamalar uygulanmaz.” denilmektedir.

Ancak İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından 2015 yılında alınan otomobillerin her ikisinin de (Volkswagen Passat marka otomobili ile Volkswagen Caravelle marka otomobil) yabancı menşeli araç olduğu ve bir aracın (Volkswagen Caravelle) silindir hacminin 1600 cc'yi geçtiği görülmektedir. Bu otomobillerin alımı, 237 Sayılı Taşıt Kanunu ve 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine aykırıdır.

e) Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satınalma ve İhale Usul ve Esaslarında belirlenen limitini üzerinde olmasına rağmen doğrudan temin usulü ile taşıt alımı yapmıştır.

Kalkınma Ajansları, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 27 inci maddesine göre 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmayıp; 5449 sayılı Kanunun 4'üncü

maddesi hükümleri uyarınca Kalkınma Bakanlığınca hazırlanan “Kalkınma Ajansları Mal, Hizmet ve Yapım İşi Satınalma ve İhale Usul ve Esasları” hükümleri doğrultusunda mal, hizmet ve yapım işi satın alınması faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Usul ve Esasların “Temel İlkeler” başlıklı 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasında;

“Bu usul ve esaslarda belirtilen iş ve işlemlerin yürütülmesinde;

a) Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılmaması ve alım yapılmaması,

.....

Esastır.

(2) Merkezi Yönetim kapsamına giren idareler ile bunlara bağlı döner sermayeler, sosyal güvenlik kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu iktisadi kuruluşları, iktisadi devlet teşekkülleri ile bunların ortaklıkları veya mahalli idarelere ait kuruluşlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kurum ve kuruluşlar ile kamu bankalarından yapılan satınalmalarda, bu düzenlemede öngörülen ihale usullerine ilişkin hükümler uygulanmayabilir. Satınalma işlemleri yetki limitleri dâhilinde ilgili makamın vereceği karara göre bu kuruluşların genel satış şartları dâhilinde yapılacak sözleşme veya protokol ile doğrudan temin yoluyla gerçekleştirilebilir...” hükmü yer almaktadır.

Usul ve Esasların “Satınalma Usulleri” başlıklı 9'uncu maddesinde;

“(1) Bu düzenleme kapsamında gerçekleştirilecek satınalma işlerinde aşağıdaki usuller uygulanır.

a) Herkese açık ihale usulü

b) Belli istekliler arasında ihale usulü

c) Pazarlık usulü

d) Doğrudan temin usulü

(2) İşin gereğine göre yukarıdaki usullerden hangisinin uygulanacağı, ihale/satınalma yetkilisi tarafından, 10, 11, 12 ve 13 üncü maddelerdeki hususlar ve parasal limitler dikkate alınmak suretiyle belirlenir.”

Usul ve Esasların Doğrudan Temin Usulü başlıklı 13'üncü maddesinde;

“(1) Aşağıda belirtilen hallerde, Ajansın ihtiyaçları, ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin edilebilir;

a) Söz konusu ihtiyaç ile ilgili olarak sadece bir kişinin özel bir hakka sahip olduğu veya tekel olarak faaliyet gösterdiği işler,

b) Ajansın yaklaşık maliyeti 50.000 (elli bin) TL'yi (2015 yılı için 80.521,24 TL) aşmayan her türlü mal-hizmet alımları ve yapım işleri ile ilgili ihtiyaçları.”

hükmü yer almaktadır.

Volkswagen Passat ve Caravelle marka iki taşıtın Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden (DMO) temin edilememesi üzerine 25.05.2015 tarihinde 142.144,01 TL yaklaşık maliyetle piyasadan (Türkiye Distribütörü Doğu Otodan) alınmasına karar verilmiştir. Araçların yaklaşık maliyeti ve KDV hariç alım tutarı olan 142.144,01 TL yukarıda belirtilen Usul ve Esasların 13'üncü maddesinde belirlenen doğrudan temin limitinin üzerinde bir tutardır.

Bu nedenle taşıtların “Doğrudan Temin Usulü” ile alınması belirtilen mevzuat hükümlerine aykırıdır.

Kamu idaresi cevabında; 1961 tarihli 237 sayılı Taşıt Kanunu genel kanun olduğunu, Kalkınma Ajanslarının Kuruluş Kanunu olan 5449 sayılı Kanun ise özel kanun olması nedeniyle 237 sayılı Taşıt Kanununun ilgili hükümlerinin ajanslara teşmil edilmesinin mümkün olmadığını, 5449 sayılı Kanunun yönetim kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen 11'inci maddesinin (d) fıkrasında taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek yönetim kurulunun yetkisine verildiğini, bu nedenle 237 sayılı Taşıt Kanunun rapora konu edilen hükümlerinin ajansa uygulanması ve bu sebeple taşıt alımı ile 237 sayılı Kanuna muhalefet edilmesinin söz konusu olmadığı ifade edilmiştir. bulguya konu araçların 12.05.2016 tarihinde düzenlenen tutanakla Ajansa iade edildiği belirtilmiştir.

Taşıt Alımları bütçe tertibinin Ajansların muhasebe kayıtlarının tutulması ve benzeri işlemler için Kalkınma Bakanlığı tarafından oluşturulan Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'nde yer alan hesap planında bulunmadığı, bu nedenle işlemin Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım Bakım ve Onarım giderleri bütçe tertibinden gerçekleştirildiği, sehven

yapılmadığı ve hesap planının teknik kusurundan kaynaklandığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında, Ajansların 237 sayılı Taşıt Kanununun ilgili hükümlerine tabi olmadığı belirtilmişse de;

Kalkınma Ajansları 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun ile tüzel kişiliği belirlenen, kamu gücü ve yetkilerine sahip, kamu kaynağı kullanan kamu tüzel kişisidir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 2007/91 sayılı kararında “*Kalkınma ajanslarının tüzel kişiliği Yasa’yla belirlenmiş, tüzel kişiliğin kuruluşu ise Bakanlar Kurulu kararına bırakılmıştır. 26 adet Düzey 2 İstatistikî Bölge Birimi esas alınarak Bakanlar Kurulu kararıyla kurulması ve kaldırılması öngörülen kalkınma ajanslarının, tüzel kişiliğinin niteliği Yasa’da açıkça belirtilmemekle birlikte, kurulması ve kaldırılması, kamu gücü ve yetkilerin kullanılması, usul ve ayrıcalıklar getirilmesi, gelirleri, merkezi idare ile olan bağlantıları göz önünde bulundurulduğunda birer kamu tüzel kişisi olduğu kuşkusuzdur. ... Anayasa’nın idarenin bütünlüğü ve kamu tüzel kişiliğiyle ilgili 123. maddesinin üçüncü fıkrasında, “kamu tüzel kişiliği ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur” denilmektedir. 5449 sayılı Yasa’ya göre kalkınma ajansları da Yasa’nın açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulmaktadır.*” denilerek kalkınma ajanslarının 5449 sayılı Yasa’ya göre kurulan kamu tüzel kişisi olduğu hükmüne varmıştır.

Ayrıca birçok yargı kararında ve kesinleşen Yargıtay kararında Ajansların kamu teşekkülü ve müessesesi olduğu görüşü ile 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında istihdam edilen ajans genel sekreteri ile diğer personelin “6772 Sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkında Kanun” kapsamında yer aldığı ve ilave tediye ödenmesi gerektiğine karar vermiştir.

Yine kamu idaresi cevabında, 237 sayılı Taşıt Kanununun genel kanun olduğunu, Kalkınma Ajanslarının Kuruluş Kanunu olan 5449 sayılı Kanunun ise özel kanun olduğu 11’inci maddesinin (d) fıkrasında taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek yönetim kurulunun yetkisine verildiğini, bu nedenle 237 sayılı Taşıt Kanunun rapora konu edilen hükümlerinin ajansa uygulanmasının mümkün olmadığı ifade edilmiş olsa da;

5449 sayılı Kanunun 27’nci maddesinde Ajansların 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu

hükümlerine tâbi olmadığı açıkça belirtilmiştir. 5449 sayılı Kanunda Ajansların 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi olmadığına ilişkin yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Kalkınma Ajansları açısından 5449 sayılı Kanunun genel bir kanun iken belli bir işlemi düzenleyen Taşıt Kanunu, Kamu İhale Kanunu gibi kanunlar özel kanun (özel hüküm) niteliğindedir.

5449 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde Ajansın görev ve yetkileri; 8, 11, 14 ve 16'ncı maddelerinde ise ajansın teşkilat yapısını oluşturan kalkınma kurulunun, yönetim kurulunun, genel sekreterin ve yatırım destek ofislerinin görev ve yetkileri belirlenmiştir. Kanunun 11'inci maddesinin (d) fıkrasında bulunan yönetim kurulunun taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek yetkisi, 237 sayılı Taşıt Kanununun hükümlerinin yerine geçen bir düzenleme olmayıp Ajansın teşkilat yapısını oluşturan organların görev alanlarını belirleyen bir düzenlemedir.

Kalkınma Ajansları 237 sayılı Taşıt Kanununun 1'inci maddesinde belirlenen “özel kanun ve kararnamelerle kurulan her çeşit teşekküller” içinde bulunduğundan Taşıt Kanununun hükümlerine uygun işlem yapması gerekmektedir.

Ayrıca 06-01-04 ekonomik kodun Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi'nde yer alan hesap planında bulunmadığı belirtilmiş ise de İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinde bulunan 06-01-04 ekonomik kodlu Taşıt Alımları bütçe tertibinde ödenek sıfır olarak görülmektedir. İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinde taşıt alımına ilişkin ödenek bulunmamasına rağmen 03-07-01-90 ekonomik kodlu “Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları” bütçe tertibinin ödeneğinden taşıt alımı yapılmıştır.

BULGU 6: Valilik Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere İstanbul Valiliğine Teslim Edilen Bir Araca VİP Tasarım Uygulaması Yapılması

237 Sayılı Taşıt Kanununun “Kurumların edinebilecekleri taşıtlar” başlıklı 7'nci maddesinde;

“Kurumların taşıt ihtiyaçlarını hizmet alımı suretiyle karşılamaları esastır. Bu şekilde temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen taşıtlar diğer yollarla edinilebilir.

Kullanılacak bu taşıtların, muayyen ve standart tipte, lüks ve gösterişten uzak, memleket yollarına elverişli ucuz ve ekonomik olanlarından temin olunması şarttır.” denilmektedir. Bu hükümlere uyarınca kamu hizmetlerinde kullanılacak taşıtların muayyen ve standart tipte, lüks ve gösterişten uzak olması gerekmektedir.

Ancak 29.05.2015 tarihinde tutanakla Valilik Makamında kullanılmak üzere T.C. İstanbul Valiliği İdari Hizmetler Şube Müdürlüğüne devredilen araçlardan bir tanesine (Volkswagen Caravelle) 07.07.2015 tarihinde Doğrudan Temin Yöntemi ile “*VİP Tasarım Uygulama Hizmet Alımı*” yapılmasına karar verilmiştir. 31.08.2015 Tarihinde kesin kabulü yapılan “*VİP Tasarım Uygulama Hizmet Alımı İşi*” için KDV dâhil 66.000 TL ödeme yapılmıştır.

VİP Tasarım Uygulama Hizmet Alımı Teknik Şartnamenin sözleşme kapsamında yapılacak uygulamaların sıralandığı 3'üncü maddesi incelendiğinde, yapılan işlerin tamamının lüks ve gösterişe dönük, pahalı, ekonomik olmayan işler olduğu görülmüştür.

Ajans mülkiyetinde bulunan bir aracın lüks ve gösterişe dönük, pahalı aksesuarlar ile donatılması ve modifiye yapılması 237 Sayılı Taşıtlar Kanunu hükümlerine uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu 8'de yapılan açıklamanın bu bulguda da geçerli olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak 237 Sayılı Taşıtlar Kanununun “Kurumların edinebilecekleri taşıtlar” başlıklı 7'nci maddesi hükümlerine aykırı olarak Ajans mülkiyetinde bulunan bir aracın lüks ve gösterişe dönük, pahalı aksesuarlar ile donatılması ve modifiye yapılması uygun değildir.

BULGU 7: Ajans Bütçesinin Taşıtlar Alımları Bütçe Tertibinde Ödenek Bulunmamasına ve Bakanlar Kurulu Kararı Olmamasına Rağmen Bir Adet Hizmet Aracı Alımı Yapılması

237 Sayılı Taşıtlar Kanununun 7 nci maddesinin; “*Kurumların taşıtlar ihtiyaçlarını hizmet alımı suretiyle karşılamaları esastır. Bu şekilde temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen taşıtlar diğer yollarla edinilebilir.*” hükmü uyarınca Ajans hizmetlerinde kullanılacak taşıtların ihtiyacının öncelikle hizmet alımı yöntemiyle karşılanması

gerekmektedir.

Kanununun 10 uncu maddesi gereğince genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler ve döner sermayelerin dışında kalan kurum ve kuruluşlar tarafından (hizmet alımı yöntemiyle temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen) taşıtların satın alınabilmesi için Bakanlar Kurulu Kararı gerekmektedir.

Ajans Yönetim Kurulu 02.12.2015 tarih ve 68 nolu kararı ile ajans hizmetlerinde kullanılmak üzere 1 adet Toyota Corolla alınmasına karar verilmiştir. Ancak 237 Sayılı Taşıt Kanunu gereğince alınmış bir Bakanlar Kurulu kararı ve İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinde taşıt alımına ilişkin ödenek bulunmamasına rağmen taşıt alımı yapılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Bulgu 8’de yapılan açıklamanın bu bulguda da geçerli olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kalkınma Ajansları 237 sayılı Taşıt Kanununun 1’inci maddesinde belirlenen “özel kanun ve kararnamelerle kurulan her çeşit teşekküller” içinde bulunduğundan Taşıt Kanununun hükümlerine uygun işlem yapması gerekmektedir.

Ayrıca 06-01-04 ekonomik kodun Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi’nde yer alan hesap planında bulunmadığı belirtilmiş ise de İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinde bulunan 06-01-04 ekonomik kodlu Taşıt Alımları bütçe tertibinde ödenek sıfır olarak görülmektedir. İstanbul Kalkınma Ajansı 2015 yılı bütçesinde taşıt alımına ilişkin ödenek bulunmamasına rağmen 03-07-01-90 ekonomik kodlu “Diğer Dayanıklı Mal ve Malzeme Alımları” bütçe tertibinin ödeneğinden taşıt alımı yapılmıştır.

BULGU 8: İlk Madde ve Malzeme Hesabına Alınması Gereken Bazı Varlıkların Doğrudan Giderleştirilmesi

Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “15 Stoklar” başlıklı 42’ inci maddesinde; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının Ajans tarafından faaliyetlerde kullanılmak üzere edinilen tüketim mal ve malzemeleri ile hammadde, yardımcı madde ve diğer malzemelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Ajansın yıl içinde alımını yaptığı ve anında tüketilecek nitelik ve miktarda olmayan bazı

tüketim malzemelerinin 150 İlk Madde ve Malzeme hesabında izlenmesi gerekirken bu hesabın kullanılmadığı; söz konusu malzemelerin doğrudan 630 no'lu hesaba kayıt yapılarak giderleştirildiği görülmüştür. Ayrıca depolarda yapılan fiili denetim sırasında kullanımda olmadığı halde giderleştirilmiş olan ve 150 hesabına kaydı yapılmayan tüketim malzemeleri olduğu görülmüştür.

Muhasebe kayıtlarının daha açık ve anlaşılabilir olması, yapılan harcamaların ilgili bulunduğu hesaba kaydı ile mümkün olduğundan, kurumun Dönen Varlıkları içinde yer alması gereken stoklar hesap grubuna ait alımlarından bazılarının 630 Giderler Hesabı altında muhasebeleştirilmesi nedeniyle hem kurumun Dönen Varlıkları olması gerekenden daha az hem de 630 Giderler Hesabı olması gerekenden daha yüksek gözükmektedir. Bu durum kurumun bilançosuna ilişkin sağlıklı veriler elde etmeyi zorlaştırmakla birlikte mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında; 2015 yılı için tüketime yönelik mal ve malzeme alımına ilişkin yapılan harcama tutarının toplam harcama tutarı içinde mali tabloların gerçekliğini etkilemeyecek derecede önemsiz sayılabilecek bir orana sahip olduğu; önemsiz sayılabilecek harcamalar için taşınır sisteminin uygulanması halinde doğacak iş yükünün efektif olmayacağı düşüncesiyle Ajans tüketim malzemelerinin doğrudan gider yazılması yönteminin tercih edildiği ifade edilmiştir.

26.12.1992 tarihli 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin Muhasebenin Temel kavramları bölümünde önemlilik kavramının ne olduğunun tanımlandığı; önemli sayılmayacak nispi ağırlığa ve değere sahip tutarların mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemeyeceğinin muhasebenin temel bir kavramı olduğu ve tüm harcamaların içinde çok az bir orana sahip söz konusu harcamaların bu önemlilikte olmadığı görüşünde olduklarını belirtmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında 2015 yılında tüketime yönelik mal ve malzeme alımına ilişkin yapılan harcama tutarının az miktarda olduğunu bundan dolayı tüketim malzemelerinin doğrudan gider yazılması yönteminin tercih edildiği ifade etmiş olsa da, Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 42' inci maddesinde; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının Ajans tarafından faaliyetlerde kullanılmak üzere edinilen tüketim mal ve malzemeleri ile hammadde, yardımcı madde ve diğer malzemelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup, 150 Hesabının kullanılması için harcamanın belli bir tutarda

olması şartı getirilmemiştir. Dolayısıyla söz konusu Yönetmelik hükmü gereğince tutarı ne olursa olsun ajans tarafından faaliyetlerde kullanılmak üzere edinilen tüketim mal ve malzemeleri ile hammadde, yardımcı madde ve diğer malzemelerin 150 hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kaldı ki depolarda yapılan fiili denetim sırasında kullanımda olmadığı halde giderleştirilmiş olan tüketim malzemeleri olduğu görülmüştür. Dolayısıyla stoklar hesap grubuna ait alımlarından bazılarının 630 Giderler Hesabı altında muhasebeleştirilmesi nedeniyle hem kurumun Dönen Varlıkları olması gerekenden daha az hem de 630 Giderler Hesabı olması gerekenden daha yüksek gözükmektedir. Bu durumun mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini de etkilediği aşikardır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, ajans tarafından faaliyetlerde kullanılmak üzere edinilen tüketim mal ve malzemeleri ile hammadde, yardımcı madde ve diğer malzemelerin 150 hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 9: İç Denetçi İstihdam Edilmemesi

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18 inci maddesinde, Ajansın iç denetçi istihdam edeceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un denetimi düzenleyen 25'inci maddesinde;

“Ajanslarda iç ve dış denetim yapılıır.

İç denetimde; ajansın faaliyetleri, hesapları, işlemleri ve performansı yönetim kurulu başkanı veya genel sekreter ile bir iç denetçi tarafından denetlenir. İç denetim raporları yönetim kuruluna ve kalkınma kuruluna sunulur.” denilmiştir.

Kalkınma Ajansları Denetim Yönetmeliğinin 9'uncu maddesinin 4'üncü fıkrasında;

“İç denetçi, Genel Sekreter aracılığıyla, altı aylık raporu Yönetim Kuruluna, yıllık raporu ise Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kuruluna sunar. Genel Sekreter bu raporlara görüşlerini ekleyerek altı aylık raporu Yönetim Kuruluna ve yıllık raporu ise Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kuruluna sunar.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme rağmen, Ajansta iç denetçi istihdam edilemediği görülmüştür.

Ajansın hesap ve işlemlerinin denetlenmesi ve bu konuya ilişkin bir iç denetim raporunun mevzuatın öngördüğü şekilde atanmış iç denetçiler tarafından hazırlanması kurum açısından büyük önem taşımaktadır. Söz konusu raporun Ajansın karar organı olan Yönetim Kuruluna sunulması yine aynı şekilde Kalkınma Kurulunda görüşülmesi sonuçları bakımından önemlidir. Dolayısıyla mevcut durumda iç denetçi istihdam edilememesi Ajansın hesap ve işlemlerinin her türlü riske açık olmasına yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; 27.10.2011 tarihinde iş sözleşmesini imzalayarak göreve başlayan İç Denetçinin 06.09.2013 tarihinde Ajansdan ayrıldığı, iç denetçinin istifasının akabinde il ve yurt genelinde ilana çıkılmasına rağmen işgücü talebine başvuru olmadığı, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'da belirtilen yüksek eğitim kurumlarından lisans düzeyinde mezun olma, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında İngilizce dilinden en az 70 puan alma ve kamuda iç denetim elemanı olarak en az on yıl çalışmış olmak şartlarının iç denetçi istihdamını zorlaştırdığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak Bulgumuzda tespit edilen hususa idare tarafından da iştirak edilmiş ve iç denetçi alım ilanına çıkmışsa da iç denetçi istihdam edilemediği ifade edilmiştir.

Ajansta iç denetçi istihdam edilememesi, idarenin kendi inisiyatifinin dışında, kalkınma ajansları mevzuatında belirlenen koşulların uygulamada iç denetçi alımını zorlaştırmasından kaynaklanmaktadır.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanununun 18'inci maddesinde;

“Uzman personel ve iç denetçi, hukuk, iktisat, maliye, işletme, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, istatistik, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, matematik, sosyoloji, mimarlık, şehir ve bölge plânlama ile mühendislik dallarından veya bunlara denkliği Yüksek Öğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından lisans düzeyinde mezun olmuş, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında İngilizce dilinden en az 70 puan almış veya buna denk kabul edilen uluslararası geçerliliği bulunan belgeye sahip adaylar arasından istihdam edilir. Ayrıca, iç denetçide kamuda denetim elemanı olarak en az on yıl çalışmış olma şartı aranır.” hükümleri yer almaktadır.

Kalkınma ajanslarının kendi kuruluş kanunlarında iç denetçi istihdam koşullarının ağır olmasından dolayı iç denetçi istihdamında sıkıntılar yaşanmakta ve bu durum ajansın hesap ve işlemlerinin her türlü riske açık olmasına yol açmaktadır.

7. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****BİLANÇO****01.01.2015 - 31.12.2015**

AKTİF HESAPLAR				PASİF HESAPLAR				
1			DÖNEN VARLIKLAR	334.542.647,08	3		KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	869.951,16
	10		HAZIR DEĞERLER	70.436.361,18		32	FAALİYET BORÇLARI	378.785,78
		100	KASA HESABI	0,00		320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	378.785,78
		101	ALINAN ÇEKLER HESABI	0,00		322	BÜTÇELEŞTİRİLECEK BORÇLAR HESABI	0,00
		102	BANKA HESABI	69.502.188,50		33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	219.463,21
		103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00		330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	153.100,80
		104	PROJE ÖZEL HESABI	0,00		333	EMANETLER HESABI	65.802,41
		105	DÖVİZ HESABI	30.290,01		339	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI	560,00
		106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00		36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	271.702,17
		108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	903.882,67		360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	137.779,23
	11		MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	113.175.373,52		361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	126.198,04
		110	HİSSE SENETLERİ HESABI	0,00		369	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	7.724,90
		111	ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0,00		37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,00
		112	KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	113.175.373,52		372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0,00
		118	DİĞER MENKUL KIYMETLER HESABI	0,00		379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,00
	12		FAALİYET ALACAKLARI	53.797.590,49		38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	0,00
		120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00		380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
		121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	40.828.028,83		381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00
		122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	12.969.441,66		39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
		126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	120,00		397	SAYIM FAZLALARI	0,00
		127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00		399	DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
		128	SÜPHELİ ALACAKLAR HESABI	0,00	4		UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	543.261,77

	129	ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI HESABI (-)	0,00	43	DİĞER BORÇLAR	0,00
13		KURUM ALACAKLARI	0,00	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00
	132	VERİLEN DESTEKLERDEN KAYNAKLANAN ALACAKLAR HESABI	0,00	439	DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLARI HESABI	0,00
	137	VERİLEN DESTEKLERDEN KAYNAKLANAN TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00	47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	543.261,77
	138	VERİLEN DESTEKLERDEN KAYNAKLANAN TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI KARŞILIĞI HESABI (-)	0,00	472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	543.261,77
	139	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00	479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,00
14		DİĞER ALACAKLAR	99,61	48	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	0,00
	140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	99,61	480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
15		STOKLAR	0,00	481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0,00
	150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	0,00	49	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
	157	DİĞER STOKLAR HESABI	0,00	499	DİĞER ÇEŞİTLİ UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
	158	STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	0,00	5	ÖZ KAYNAKLAR	363.890.409,58
16		ÖN ÖDEMELER	94.477.275,27	50	NET DEĞER	0,00
	160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	500	NET DEĞER HESABI	0,00
	161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	52	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,00
	162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00	522	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	0,00
	163	BÜTÇE DIŞI PROJE AVANSLARI HESABI	94.477.275,27	57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	305.390.227,45
	164	AKREDİTİFLER HESABI	0,00	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	305.390.227,45
	165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00	58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	0,00
18		GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	2.655.947,01	580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	0,00
	180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	0,00	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	58.500.182,13
	181	GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	2.655.947,01	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	58.500.182,13
19		DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	0,00	591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0,00
	197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00			
	198	DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HESABI	0,00			
2		DURAN VARLIKLAR	30.760.975,43			
22		FAALİYET ALACAKLARI	30.330.337,31			
	220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00			
	222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	30.330.337,31			
	226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00			
	227	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	0,00			
23		KURUM ALACAKLARI	0,00			

	232	VERİLEN DESTEKLERDEN KAYNAKLANAN KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00				
	237	VERİLEN DESTEKLERDEN KAYNAKLANAN TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00				
	238	VERİLEN DESTEKLERDEN KAYNAKLANAN TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI KARŞILIĞI HESABI (-)	0,00				
	239	DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	0,00				
25		MADDİ DURAN VARLIKLAR	430.638,12				
	250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	0,00				
	252	BİNALAR HESABI	0,00				
	253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	21.810,66				
	254	TAŞITLAR HESABI	401.604,28				
	255	DEMİRBAŞLAR HESABI	818.234,22				
	256	DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00				
	257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-811.011,04				
	258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	0,00				
	259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	0,00				
26		MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00				
	260	HAKLAR HESABI	121.011,96				
	262	KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ HESABI	0,00				
	264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	165.712,12				
	267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00				
	268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-286.724,08				
28		GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	0,00				
	280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00				
	281	GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	0,00				
29		DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00				
	293	GELECEK YILLAR İHTİYACI STOKLAR HESABI	0,00				
	294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00				
	297	DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00				
	299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00				

AKTİF TOPLAMI				365.303.622,51	PASİF TOPLAMI				365.303.622,51
9			NAZİM HESAPLAR	159.573.830,50	9		NAZİM HESAPLAR	159.573.830,50	
	91		NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	2.818.292,71		91	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	2.818.292,71	
		910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	2.818.292,71		911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	2.818.292,71	
	92		TAAHHÜT HESAPLARI	156.755.537,79		92	TAAHHÜT HESAPLARI	156.755.537,79	
		920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	156.755.537,79		921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŐILIGI HESABI	156.755.537,79	
			GENEL TOPLAM	524.877.453,01			GENEL TOPLAM	524.877.453,01	

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

GELİR				GİDER			
Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Gelirin Türü	Cari Yıl 2015	Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Giderin Türü	Cari Yıl 2015
600	01	Merkezi Yönetimden Aktarılan Paylar	10.910.047,00	630	01	Personel Giderleri	5.263.081,59
600	03	Belediyelerden Aktarılan Paylar	74.032.845,03	630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	833.443,66
600	04	Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	2.720.769,04	630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.720.964,22
600	06	Faaliyet Gelirleri	7.942,24	630	07	Sermaye Transferleri	30.097.067,70
600	09	Proje ve Faaliyet Destek Ödemelerinden İadeler	13.694,19	630	13	Amortisman Giderleri	109.897,92
600	10	Diğer Gelirler	16.897.413,75	630	15	Karşılık Giderleri	164.619,91
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	2.756,51		20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	7.023.083,35
	15	Konusu Kalmayan Karşılık Gelirleri	126.872,71				
	Genel Toplam		104.712.340,47		Genel Toplam		46.212.158,35
	Faaliyet Sonucu (+/-)		58.500.182,12				

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>